

**CROSSBORDER JURISTS
ASSOCIATION**

**SINIR AŞAN HUKUKÇULAR
DERNEĞİ**

www.crossborderjurists.org

BELARUS-POLONYA SINIR HATTINDAKİ MÜLTECİLERİN YAŞADIĞI HAK İHLALLERİNE SON VERİLMESİNE DAİR BASIN AÇIKLAMASI

Haftalardır Belarus - Polonya sınırında bir insanlık dramı yaşanmaktadır. Yaşam hakkı dahil, birinci kuşak insan haklarının nerdeyse tümünün aynı anda ihlaline sahne olan bu dramın sadece mülteci hukuku çerçevesinde ele alınan bir uluslararası sorun olarak algılandığı gözlemlenmektedir.

Temel insan haklarına yönelik her türlü eylem ve ihmalin önlenmesine yönelik olarak, saldırılarının duyurulması ve mağdurlarla iletişime geçilmesini ilke olarak benimseyen Derneğimiz konuyla ilgili aşağıdaki tespitlerde bulunmuştur.

Mültecilerin hukuki statüsüne dair BM Cenevre Sözleşmesi başta olmak üzere, konuya doğrudan veya dolaylı taraf devletlerin kendi ulusal menfaatlerini ilk sırada tutmaları uluslararası diplomasi açısından anlaşılabilir olsa da, bu kabulün ve siyasetin gelinen aşamada sorunun çözümüne sunmaktan uzak olduğu ve hatta sorunu ve sonuçlarını daha da ağırlaştırdığı açıktır.

İnsanların ülkelerini terk ederek Belarus-Polonya sınırına kadar gitmelerinin temelinde vatandaşı olduğu veya yaşamını devam ettirdiği ülkelerinde Anayasa ve yasalar ile kurumlarının işlerliğini yitirmesi, savaş veya iç kargaşa çıkması veya ağır toplumsal olayların gelişmesi yatmaktadır.

Varılacak hedef olarak seçilen Avrupa Birliği ülkelerinin konuya yaklaşımlarının gerekçeleri de, sorunun çözümünde gözönüne alınmalıdır. Çünkü bu ülkeleri bekleyen entegrasyon, sosyalizasyon, iş gücü dağılımı, işsizlik sorunu, demografik yapının değişiminin oluşturabileceği muhtemel risklerin varlığı gibi potansiyel sorunlar göz ardı edilemez.

İnsanlık mirasının demokratik kurum ve kurallarla hala en iyi temsil edildiğini düşündüğümüz, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi veya Birleşmiş Milletler gibi oluşumlara temel dayanak teşkil eden değerlerin korunması ve geliştirilmesini önemsiyoruz. Ancak bütün bunların ötesinde sorunun temelinde yatan faktörlerin varlığı unutulmamalıdır:

Bunlardan birincisi; demokratik değerler ile uluslararası diplomasi gerektirdiği nezaketin despot liderler tarafından demokratik ülkeler ve topluluklar aleyhine istismar edilmesidir. Bunun en somut örneği Göç yolu üzerinde bulunan ülke yönetimlerinin, göçmenleri Batı dünyasına karşı pazarlık malzemesine dönüştürmesidir. Bu gün Belarus yönetiminin izlediği politika yakın geçmişte Türk hükümeti tarafından hayata geçirilmiştir.

Diğer taraftan demokratik kazanımları korumanın en önemli koşulunun; Avrupa Birliği hukukunu benimsemiş ülkelerin, demokrasiyi sadece araç olarak gören yönetimlere taviz vermemesinden geçtiğini yakın tarihin tecrübeleri göstermektedir. Zira, Avrupa Birliği sınırına dayanmadan önce, mahallinde kökten çözülebilecek sorunlar, ancak kronikleştikten ve mutlaka demokratik değerleri yaralayacak bir taviz eşliğinde çözülebilmektedir.

Türkiye, İran, Irak ve Suriye’de, dört ayrı ülkede yaşayan toplam elli milyon nüfusu bulunan Kürt halkının en temel politik haklarının inkâr edilmesi bu göçün ve bölgedeki karmaşanın en önemli sebeplerindedir. Bu sorundan güç alan adı geçen ülke yönetimleri kendi uyruklarının kalan kısımları üzerinde de istediklerinde korkunç, insanlık dışı muamelelerde bulunabilmektedirler.

Kendi ülkelerinde demokrasiyi kurumsallaştıran Avrupa Birliği üyeleri dâhil Avrupa ülkelerinin, kendi çıkarları için, esasında orta Asya, Ortadoğu ülkeleri ve Türkiye’de despot yönetimlerin varlığından memnun olduklarını bir an için bile düşünmek istemiyoruz.

Bu nedenlerle, beklentimiz; modern batı ülkelerinin, uluslararası diplomasi açıklarından faydalanan yeni tür demokrasi istismarcısı yönetim modellerini teşhis etmeleri ve yerinde müdahalede bulunabilecek önleyici politikalar geliştirip uygulamalarıdır. Bu da, ancak, göçmen sorununu kendi sınırlarına dayanmasından kaynaklı sorunları çözmeye yönelik geçici politikalar değil; göçü tetikleyen faktörlere yol açan yönetimlere ve şartlara yönelik kararlı sosyal, siyasal, ekonomik politikaların uygulanması ile mümkün olabilecektir.

Göç sorununun yansıra pek çok demokratik sorunu kalıcı olarak çözümünü için bu perspektifin acilen uygulanması gerektiğine inanıyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.